

PARLAMENT DEL PRESIDENT

Permetin-me que comenci aquesta intervenció amb un agraïment i un petit homenatge.

L'agraïment al doctor Jaume Pagès per la seva magnífica conferència, que ha posat en relleu la importància que té per al nostre país la formació dels tècnics. Uns professionals, els tècnics, que han tingut durant aquest segle un paper destacat en el desenvolupament de Catalunya i dels Països Catalans, sobretot arran de la creació de les primeres escoles per la Junta de Comerç i per la Mancomunitat. A la importància creixent de la tecnologia en aquestes acaballes de segle no ha estat insensible l'Institut d'Estudis Catalans, i fruit d'aquesta sensibilitat ha estat la creació de la Secció de Ciències i Tecnologia, per desdoblament de l'antiga Secció de Ciències, i el creixent nombre de tecnòlegs actualment membres de l'Institut, nombre que estic segur que augmentarà en un futur immediat. L'exaltació de l'esperit es pot aconseguir no només amb l'art, com la música amb què hem estat obsequiats, sinó també amb la ciència i la tècnica.

El meu homenatge als membres que fins aquest darrer 30 de setembre han exercit càrrecs de govern en la corporació: al doctor Pere de Palol, que durant sis anys ha estat president de la Secció Històrico-Arqueològica; al doctor Antoni M. Badia, que ha estat, també durant aquests darrers sis anys, president de la Secció Filològica i que avui precisament ha estat guardonat amb el Premi de la Fundació Jaume I; al doctor Enric Casassas, que ho ha estat tot a l'Institut –president, vicepresident i president de la Secció de Ciències i Tecnologia–, i al doctor Emili Giralt, que ha presidit la corporació durant els darrers vuit anys. Ells notaran certament un buit, però estic segur que ara, ja definitivament alliberats de tot el que comporta l'acció de govern, ens ajudaran amb la seva experiència i saviesa quan així els les sol·licitem.

En la sessió del Ple de l'Institut que hem celebrat aquesta tarda, ja he presentat les línies generals d'actuació per a aquest curs 1995-1996, i en l'acte de presentació del *Diccionari de la llengua catalana* vaig exposar el que ha de representar l'Institut d'Estudis Catalans en aquest tombant de segle. No seré repetitiu, però sí que vull afegir uns mots dirigits sobretot als assistents a aquest acte que no són membres de la corporació.

Algú podria pensar que la publicació del diccionari és un punt final, un cop assolit un dels objectius més representatius de l'Institut. No, la publicació del diccionari és una fita que ha de marcar la plenitud de la normalitat de l'activitat de l'Institut d'Estudis Catalans, d'una institució que, finalment, ha trobat el seu lloc en la comunitat científicocultural del país, que fa allò que li pertoca i que serveix la societat de l'àmbit lingüístic català d'una manera col·lectiva.

Però, l'obertura que representa aquest diccionari, amb la introducció de mots de les diverses modalitats del català o amb la introducció de mots adoptats d'altres llengües, és un símbol de l'obertura de l'Institut d'Estudis Catalans a la societat. Una obertura que ha de representar una major participació en la vida acadèmica i social, una major obertura fora de Catalunya. Aquest Institut que va néixer eminentment barceloní i que, de mica en mica, s'ha anat obrint als Països Catalans, cal que vagi deixant d'ésser

tan barceloní per esdevenir realment català, en el sentit que a aquest mot li donen el Reial decret de 1976 i els Estatuts de 1989.

I aquesta forta implicació en l'àmbit lingüístic català ha de comportar, entre altres accions, una defensa contundent de la unitat de la llengua catalana, amb el nom que se li vulgui donar; una defensa de la unitat de la llengua catalana i una acció decidida, utilitzant tots els mecanismes legals al nostre abast, que garanteixi el respecte i la protecció del català, tal com recull l'article 3 de la Constitució espanyola. Sens dubte, la gramàtica que elaborarà l'Institut haurà de reflectir aquesta realitat.

Però l'Institut d'Estudis Catalans no és només l'Acadèmia de la Llengua, és l'Acadèmia Nacional, amb tot el sentit que aquest mot té, i així ho ha reconegut a Catalunya, d'una manera més o menys explícita, el Decret de coordinació i reorganització de la CIRIT, quan estableix que «se sol·licitarà regularment l'assessorament de l'Institut d'Estudis Catalans». Tot mantenint la independència de criteri i la llibertat d'investigació, l'Institut, a través de les seves seccions i dels seus membres, ha de tenir un paper més eficient en la política científica nacional, actuant com a assessor dels poders públics, essent creador d'opinió, promovent i coordinant projectes innovadors i interdisciplinaris, estimulant la recerca i la divulgació de la recerca feta als Països Catalans, facilitant i impulsant el treball de les societats filials.

Però, tot això, l'Institut només ho podrà fer si és rigorós en l'elecció dels seus membres i és fidel al llegat fundacional d'incorporar els científics —científics, humanistes i tecnòlegs— més destacats dels països, amb més prestigi i projecció nacional i internacional. Només així la societat reconeixerà a l'Institut d'Estudis Catalans l'autoritat científica que legalment té, i només així l'Institut generarà en la societat i en les administracions la confiança necessària perquè aquests migrats recursos de què disposem s'adeqüin a les necessitats reals.

He dit «recursos» i m'he permès mirar al gerent del Comissionat per a Universitats i Recerca. Reconeixem i valorem molt positivament la sensibilitat del Comissionat envers la tasca de l'Institut, però no podem deixar de fer observar l'escassa o nul·la participació d'altres departaments de la Generalitat o de les administracions locals, ni el greuge comparatiu amb altres instituts, no comparables amb l'Institut d'Estudis Catalans ni en l'estructura, ni en els objectius, ni en la qualificació, ni en la producció, com resulta d'una anàlisi dels pressupostos aprovats aquests darrers anys pel Parlament.

Estic convençut, senyores i senyors, que aquesta trajectòria que ara iniciem generarà la confiança que abans he esmentat i ens permetrà desenvolupar plenament totes les obligacions que l'Institut té amb la societat de les terres de llengua i cultura catalanes.